Облікова картка ДіР

Image not found or type unknow

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0225U001369

Державний реєстраційний номер: 0123U101546

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-01-2025

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Оцінка процесів рудералізації, адвентизації та токсичного забруднення екосистем внаслідок воєнних дій

Початок етапу: 01.2024

Закінчення етапу: 12.2024

Вид звітного документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380563749800, 380563749850

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Міністерство освіти і науки України

Код за ЄДРПОУ: 38621185

Місцезнаходження: проспект Перемоги, буд. 10, м. Київ, 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813221

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1400.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Концепція трансформації рослинності степової зони України для мінімізації негативних наслідків воєнних дій

Назва роботи англійською:

The concept of transformation of the vegetation of the steppe zone of Ukraine to minimize the negative consequences of military actions

Реферат українською:

Мета роботи – створення концепції трансформації рослинності степової зони України для мінімізації негативних наслідків воєнних та її відновлення у поствоєнний період. Виявлено тренди трансформації рослинності для фітоценозів, порушених внаслідок вибухів, пірогенних процесів та інших негативних наслідків. Встановлено, що на ділянках природних та штучних лісів у зоні воєнних дій, де відбувались суцільні вирубки, на перших стадіях заростання спостерігалось розповсюдження рудеральних видів, у тому числі адвентів. Визначальним трендом змін рослинності на трансформованих біотопах із різним типом порушень внаслідок воєнних дій є значне поширення адвентивних видів рослин. Переміщення військової техніки створило додаткове антропогенне навантаження на екосистеми за рахунок збільшення мережі доріг, що призвело до підсилення рудералізації та адвентизації рослинності. Виявлені маркерні ознаки толерантності індикаторних рослин до хімічного забруднення ґрунту. Наукова новизна полягає у встановленні закономірностей змін стану фітоценозів залежно від типу порушень, які спричинені воєнними діями і пов'язані з інтенсифікацією процесів рудералізації та адвентизації рослинності. Встановлена координована зміна адаптивних стратегій при техногенному забрудненні, у тому числі токсикантами, які потрапляють у природне середовище внаслідок воєнних дій. Запропонований методичний підхід удосконалює систему діагностики функціонального стану рослин при хімічному забрудненні. Практичне значення результатів полягає у розробці заходів мінімізації негативного впливу наслідків воєнних дій на стан рослинного покриву. Сфера застосування: екологічна безпека, раціональне природокористування, лісівництво, водне господарство, інвазійна екологія.

Реферат англійською:

The purpose of the work is to create a concept for transforming the vegetation of the steppe zone of Ukraine to minimize the negative consequences of war and its restoration in the post-war period. Trends in vegetation transformation have been identified for phytocenoses disturbed as a result of explosions, pyrogenic processes, and other negative consequences. It has been established that in areas of natural and artificial forests in the war zone, where continuous logging took place, the spread of ruderal species, including aliens, was observed in the first stages of overgrowth. The defining trend of vegetation changes in transformed biotopes with various types of disturbances as a result of military operations is the significant spread of alien plant species. The movement of military equipment has created additional anthropogenic pressure on ecosystems by increasing the road network, which has led to increased ruderalization and adventitization of vegetation.Marker indexes of tolerance of indicator plants to chemical soil contamination have been identified. The scientific novelty lies in establishing patterns of changes in the state of phytocenoses depending on the type of disturbances caused by military actions and associated with the intensification of the processes of ruderalization and adventitization of vegetation. A coordinated change in adaptive strategies has been established in the event of man-made pollution, including toxicants that enter the natural environment as a result of military operations. The proposed methodological approach improves the system for diagnosing the functional state of plants under chemical pollution. The practical significance of the results lies in the development of measures to minimize the negative impact of the consequences of military actions on the state of vegetation cover. Scope: environmental safety, sustainable nature

management, forestry, water management, invasive ecology.

Індекс УДК: 581.5, 574.5;572.1/.4, 623:504, 504.054:574.3

Коди тематичних рубрик: 34.29.35, 34.35.51, 78.01.94.05, 87.26.25

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Барановський Борис Олександрович

Науковий ступінь: к. б. н.

Вчене звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Система оцінки трансформації рослинності внаслідок воєнних дій

Назва НТП англійською: System for assessing vegetation transformation due to military actions

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Аналітичні матеріали

Галузь застосування: Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Система ґрунтується на визначальній тенденції змін рослинності на трансформованих біотопах із різним типом порушень, які спричинені вибуховими речовинами, енергетичними сполуками, пірогенними процесами, воєнно-транспортними переміщеннями, лісовими вирубками. Сутність цієї тенденції полягає у значному поширенні рудеральних та адвентивних рослин. Система включає порівняльний аналіз заростання природних та штучних лісових ділянок, встановлення флористичного складу, виявлення найбільш небезпечних інвазійних видів, визначення маркерних ознак толерантності рослин до токсичного забруднення ґрунтів із використанням фітоіндикаторів, прогнозування тенденцій змін рослинного покриву на пошкоджених та навколишніх біотопах. Система може бути використана для наукового обґрунтування заходів мінімізації негативного впливу наслідків воєнних дій на стан рослинного покриву в контексті удосконалення «Стратегії біобезпеки та біологічного захисту на 2022-2025 рр.» відповідно до нових ризиків, а також при розробці державних програм відновлення регіонів України у післявоєнний період. Система апробована для біолого-екологічної оцінки ділянок для створення лісонасаджень відповідно до реалізації програми Президента Україні «Зелена країна».

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Shevera M. Typha laxmannii (Typhaceae) in Ukraine: current distribution, ecological and coenotic pecularities, invasiveness / M. Shevera, O. Orlov, T. Dziuba, B. Baranovskyi, L. Karmyzova, I. Ivanko, V. Nikolayeva, O. Stotska // Biologia. – 2024. – V. 79. – P. 1147–1167.

2. Karmyzova L. Viola hissarica Juz. / L. Karmyzova, B. Baranovsky, O. Shynder // Euro+Med-Checklist Notulae, 17; eds.: E. von Raab-Straube, T. Raus. – Willdenowia. – 2024. – V. 54. – P. 35-36.

3. Shevera M. M. Euphorbia maculata (Euphorbiaceae) in the flora of Ukraine: introduction history and current distribution / M. M. Shevera, O. I. Shynder, V. P. Kolomiychuk, V. V. Protopopova, O. V. Miskova, L. G. Lyubinska, K. S. Kalashnik, L. O. Karmyzova // Thaiszia J. Bot. – 2024. – V.34. – P. 103–123.

4. Kalusová V. Alien plants of Europe: an overview of national and regional inventories / V. Kalusová, N. Čeplová, J. Danihelka, M. Večeřa, P. Pyšek, A. Albert, P. Anastasiu, I. Biurrun, S. Boch, C. Cottaz, F. Essl, A. Kuzemko, S. Maslo, S. Mifsud, V. V. Protopopova, M. Shevera, C. Sîrbu, J.-C. Svenning, E. Welk, I. Axmanová // Preslia. – 2024. – V. 96. – P. 149–182.

5. Gorban V. A. The influence of forest vegetation on the physical properties of chernozems in the steppe zone of Ukraine / V. A. Gorban, N. A. Bilova, J. L. Poleva, A. O. Huslystyi, O. V. Kotovych, S. O. Hunko, // Biosystems Diversity. – 2024. – V. 32, N1. – P. 3–11.

6. Барановський Б. О. Аналіз флори долинно-терасових ландшафтів степової зони України / Б. О. Барановський // Ecology and Noospherology. – 2024. – V. 35, N1. – P. 42–46.

7. Дідур О. О. Оцінка морфометричних змін паростків гравілату міського (Geum urbanum) за умов моделювання попадання підвищенних доз кадмію в ґрунт унаслідок бойових дій / О. О. Дідур, А. Ф. Кулік, Л. В. Доценко // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2024. – Т. 53. – С. 64–74.

8. Барановський Б. О. Флористичне різноманіття біотопів другої тераси (арени) Присамар'я / Б. О. Барановський, Л. О. Кармизова, А. Ф. Кулік, І. А. Іванько, В. В. Ніколаєва, А. В. Жихарєва // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2024. Т. 53. – С. 18–31.

9. Fedenko V. S. Interrelations between metal(metalloid)-induced accumulation of phenolics and other plant chelators / V. S. Fedenko, M. Landi, S. A. Shemet // Regulation of adaptive responses in plants; eds.: T. O. Yastreb, Y. E. Kolupaev, A. I. Yemets, Y. B. Blume. – N. Y.: Nova Science Publisher, 2024. – P. 285–310.

10. Патент 155944 Україна, МПК G01J 3/28, G01J 3/30, G01N 21/25. Спосіб діагностики інвазивності видів рослин / В. С. Феденко; власник ДНУ імені Олеся Гончара. – №u202305557. – Заявл. 20.11.2023; Опубл. 17.04.2024, Бюл. №16.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи Оковитий Сергій Іванович
д. х. н., 02.00.03

Перелік осіб-виконавців

Барановський Борис Олександрович
(к. б. н., 03.00.16)

Горбань Вадим Анатолійович
(к. б. н., 03.00.16)

Дідур Олег Олексійович
(к. б. н., 03.00.16)

Кармизова Ліна Олександрівна
(к. б. н., 03.00.05)

Кулік Алла Федорівна
(к. б. н., 03.00.16)

Феденко Володимир Савелійович
(к. х. н., 02.00.03)

Шевера Мирослав Васильович
(к. б. н., 03.00.05)

Відповідальний за підготовку облікових документів Карась Л. М.

Телефон +38 (050) 454-30-93

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

